

RAPORT ASUPRA SĂPĂTURILOR ARHEOLOGICE DIN CASTRUL MICIA (COM. VEȚEL, JUD. HUNEDOARA), ÎN CAMPANIA 1983

de LIVIU PETCULESCU,
BOGDAN FILIPESCU
și CRISTINA CRĂCIUN

La campania din acest an, desfășurată în perioada 12 iulie-6 august, au participat L. Petculescu (20 zile), Cristina Crăciun (14 zile) și B. Filipescu (12 zile). S-a urmărit cercetarea sistemului de fortificație exterior - șanțurile - de pe latura lungă, de vest, a castruii, unde nu se efectuaseră săpături.

În vederea atingerii acestui obiectiv s-a executat o secțiune, marcată S XXV, lungă de 58 m și lată de 1,50 m, începând de la zidul de incintă al castruii spre exterior (fig.1). Secțiunea a fost plasată în fșia de teren cuprinsă între calea ferată și șosea, la 5,50 m distanță de aceasta din urmă.

Prezentăm în continuare principalele observații prilejuite de săpătura noastră. Temelia zidului de incintă a apărut chiar la începutul secțiunii. Apoi, după o bermă lată de 1,10 m, începe șanțul castruii de pământ. O groapă mare modernă, plină de pietre, a tăiat atât gura șanțului castruii cu val de pământ, cât și a șanțului castruii de piatră în partea dinspre zidul de incintă.

Șanțul, în formă de V, al castruii cu val de pământ, adnc de 2,60 m și lat de 5,50 m (dimensiuni aproximative, calculate ținând seama de distrugerile provocate de groapa modernă), are panta exterioară mai puțin abruptă decât cea interioară. Întrucât în umplutură nu s-au descoperit materiale arheologice, iar pe pereții săi nu au apărut urme de mortar sau piatră de la temelia zidului de incintă, reiese clar că el a funcționat, fiind curățat de romani, doar cu valul de pământ. El trebuie să fi fost astupat intenționat cu ocazia construirii zidului de incintă pe de o parte fiindcă acum era prea aproape de acesta, pe de alta pentru a se putea realiza o platformă mai lată care să permită desfășurarea în bune condiții a lucrărilor de construcție.

Urmează spre exterior un al doilea șanț în formă de V, care, fiind umplut cu lespezi mari de piatră căzute din zidul de incintă și care intrau în profilul secțiunii, nu a putut fi săpat până la fund în timpul limitat avut la dispoziție. Dimensiunile aproximative ale acestui șanț, mult mai mare decât precedentul, sînt 4 m înălțimea, 13 m lățimea. Acest șanț de apărare a fost săpat în umplutura șanțului mic, căruia îi taie o parte din marginea exterioară, bermă sa fiind de aproximativ 2,20 m. Aproximațiile provin din cauza gropii de pietre moderne și a nesăpării până la bază a șanțului, însă nu pot fi prea mari.

Pietrele din elevația zidului de incintă - blocuri mari - și din to-

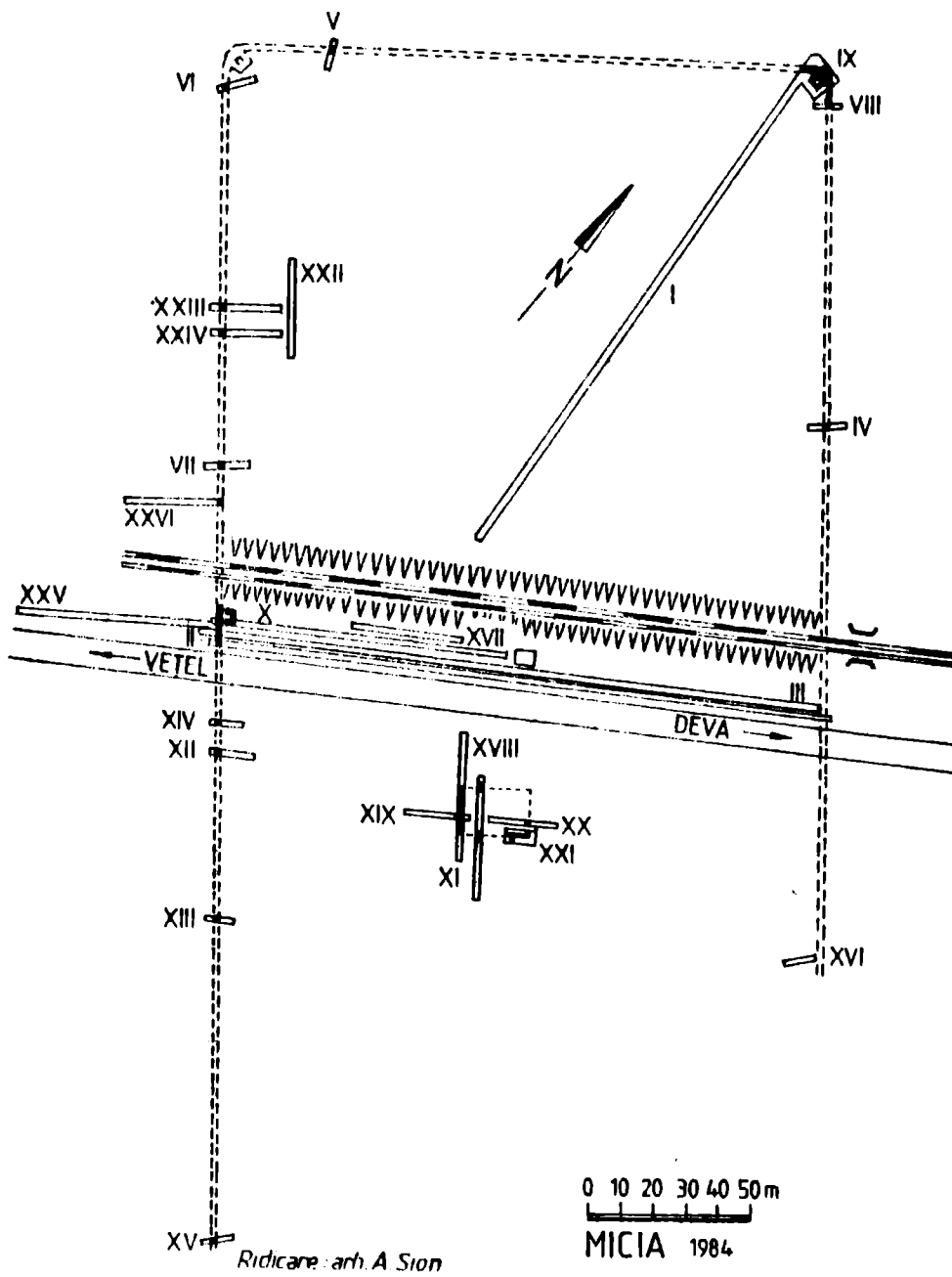

Fig. 1.- Castru Micia

melin sa, căzute în șanț, dovedesc că el a rămas în funcțiune pînă la abandonarea castrului, iar umplerea s-a făcut neintenționat, cu dărîmături, într-o perioadă ulterioară.

În continuare, pînă la sfîșitul secțiunii nu au mai apărut alte șanțuri de apărare, însă s-a descoperit un nivel roman constînd din materiale arheologice depuse direct pe sol. Printre materiale, în afară de ceramică și două monede de bronz încă neidentificate, se remarcă o teacă de dolabra și un întăritor de arc.

Pentru verificarea situației în terenul de la nord de calea ferată, devenit, în timpul campaniei, liber de culturile agricole, s-a trasat o secțiune S XXVI, lungă de 26 m, care nu a putut fi executat decît pînă la adîncimea maximă de 1,50 m, în dreptul șanțurilor. Și aici s-a constatat aceeași situație ca la cea din secțiunea precedentă, evident cu excepția gropii umplute cu pietre. Printre obiectele descoperite se remarcă un țărș de cort roman.

În încheiere se cuvin cîteva precizări privind sistemul de apărare exterior al castrului. Mai întîi trebuie remarcat că întrucît în această campanie s-au executat secțiuni suficient de lungi în exteriorul zidului de incintă, rezultatele sînt complete. Astfel, s-a putut stabili că atît castrul cu val de pămînt, cît și cel cu zid de incintă din piatră au avut un singur șanț de apărare. Dacă pentru castrul cu val de pămînt ar mai exista teoretic posibilitatea prezenței unui al doilea șanț, mai spre exterior, care să fi fost distrus cu ocazia săpării șanțului castrului cu zid, pentru acesta din urmă este certă unicitatea șanțului.

Această situație apropie castrul Micia de castrurile legionare care aveau un singur șanț de mari dimensiuni și îl deosebește de cele auxiliare, unde este frecventă amenajarea mai multor șanțuri de apărare succesive. Explicația care credem că se impune este că la Micia, ca și la castrurile legionare, garnizoana fiind mare, romanii nu considerau că era posibilă o asediere a acestor fortificații de către inamic, șanțul unic de apărare avînd mai mult rolul de a împiedica un atac prin surprindere. Către această explicație ne conduce de altfel și preponderența cavaleriei în garnizoana Miciei (peste 1100 călăreți din 1500 soldați), care în mod evident era destinată să lupte cu inamicul potențial - iazigii - în cîmp deschis.

RAPPORT SUR LES FOUILLES ARCHÉOLOGIQUES
EFFECTUÉES DANS LE CAMP DE MICIA (VETEL,
DEP. DE HUNEDOARA) PENDANT LA CAMPAGNE
DE 1983

Résumé

Dans la campagne de cette année on s'est proposé de préciser la structure des fossés de défense situés sur le côté long à l'ouest du camp. De la sorte, on a fait excaver deux sections perpendiculaires sur

le mur d'enceinte et dirigées vers l'extérieur: S XXV longue de 58 m et large de 1,50 m et S XXVI longue de 26 m et large de 1,50 m, mais cette dernière n'a pas été achevée (fig.1).

On a découvert un fossé de 2,50 m en profondeur et de 5,50 m en largeur ayant appartenu au camp à rempart de terre. Celui-ci a été obturé délibérément par les Romains pendant la construction du mur.

Vers l'extérieur il y a un deuxième fossé large de 13 m et profond d'environ 4 m, creusé dans l'ancien petit fossé colmaté, tout en le dépassant sur le bord extérieur. Appartenant au camp fortifié avec mur de pierre, il a une berme d'environ 2,20 m. Les grands blocs de taille provenant du mur d'enceinte et les pierres du fondement tombés dans le fossé prouvent que son obturation accidentelle a eu lieu après la désaffectation du camp.

On a pu établir de la sorte que tant le camp à rempart de terre que celui avec mur d'enceinte ont eu un seul fossé de défense. En conclusion, le camp de Micia diffère des autres camps auxiliaires où l'on creusait fréquemment plusieurs fossés de défense successifs.

LEGENDE DE LA FIGURE

Fig.1.-Micia - camp.